

Rood voor Rood Zwolse Dijk

Quicksan Natuur

Concept

Sjerp Zeldenrust Holding B.V.

Grontmij Nederland B.V.
Groningen, 22 september 2014

Verantwoording

Titel : Rood voor Rood Zwolse Dijk
Subtitel : Quickscan Natuur
Projectnummer : 166310
Referentienummer : 166310rvr
Revisie : 0
Datum : 22 september 2014

Auteur(s) : Ir. M.C.G.Klous
E-mail adres : Rietje.klous@grontmij.nl
Gecontroleerd door : Drs. A. Kersten
Paraaf gecontroleerd :
Goedgekeurd door : Drs. J.W. Popken
Paraaf goedgekeurd :
Contact : Grontmij Nederland B.V.
Rozenburglaan 11
9727 DL Groningen
Postbus 7057
9701 JB Groningen
T +31 88 811 51 11
www.grontmij.nl

Inhoudsopgave

1	Inleiding	4
1.1	Aanleiding en doel.....	4
1.2	Plangebied.....	4
1.3	Projectomschrijving	5
1.4	Opbouw rapport	5
2	Toetsingskader.....	6
2.1	Inleiding	6
2.2	Gebiedsbescherming: Natuurbeschermingswet	6
2.3	Gebiedsbescherming EHS	9
2.4	Soortenbescherming: Flora- en faunawet	10
3	Natuurwaarden.....	12
3.1	Inleiding	12
3.2	Werkwijze	12
3.3	Gebiedskenmerken	12
3.4	Kwalificerende waarden Natura 2000-gebied.....	13
3.4.1	Habitattypen.....	13
3.4.2	Habitatrichtlijnsoorten	14
3.4.3	Vogelrichtlijnsoorten	14
3.5	Flora- en faunawet	14
3.5.1	Flora	14
3.5.2	Zoogdieren.....	14
3.5.3	Amfibieën en reptielen.....	16
3.5.4	Vissen	16
3.5.5	Vogels.....	17
3.5.6	Ongewervelden	18
3.5.7	Conclusie beschermde Flora en fauna.....	18
4	Effectafweging.....	20
4.1	Voorgenomen activiteiten	20
4.2	Effecten en afbakening beoordeling.....	22
4.3	Afweging Natuurbeschermingswet.....	22
4.4	Afweging EHS-beleid	24
4.5	Afweging Flora- en faunawet	24
4.5.1	Inleiding	24
4.5.2	Flora	25
4.5.3	Fauna	25
5	Conclusies	27
Bronnen	29

Bijlage 1: Verspreiding habitattypen en soorten

Bijlage 2: Effectenindicator

1 Inleiding

1.1 Aanleiding en doel

Sjerp Zeldenrust Holding B.V. heeft Grontmij gevraagd een natuurtoets uit te voeren ter plaatse van de Zwolsedijk 10-16 te Hasselt. Het betreft een verkennende natuurtoets in het kader van de bestemmingsplanprocedure voor de ontwikkeling van Zwolsedijk 10-16.

In deze verkenning wordt op basis van bestaande informatie en een oriënterend veldbezoek, een inschatting gemaakt van de natuurwaarden van het plangebied en de mogelijke relaties die er liggen met de omgeving. Getoetst wordt aan de wet- en regelgeving ten aanzien van soorten- (Flora- en faunawet) en gebiedenbescherming (Natuurbeschermingswet en EHS beleid). Als negatieve effecten niet uitgesloten kunnen worden is vervolgonderzoek noodzakelijk. Voor een aantal aspecten is eerder al specifiek onderzoek uitgevoerd. Zo is ter plaatse van de te slopen opstallen een vleermuisonderzoek uitgevoerd (2012 -2013). Daarnaast is onderzoek naar steenuil uitgevoerd (2013-2014). De resultaten worden meegenomen in deze rapportage.

Deze natuurtoets heeft met betrekking tot de Natuurbeschermingswet de status van een Voor-toets.

De natuurtoets geeft inzicht in de voor de vervolgfases mogelijk noodzakelijke ontheffingen/ vergunningen (resp. Flora- en faunawet en Natuurbeschermingswet), EHS-toetsing en de noodzaak tot het uitvoeren van nadere inventarisaties of effectbeoordelingen.

1.2 Plangebied

Het plangebied omvat de percelen Zwolsedijk 10, 12 en 16 waar sloop van een deel van de huidige opstallen gaat plaatsvinden, gevolgd door nieuwbouw. Ook behoort een deel van een grasperceel achter Zwolsedijk 14 tot het plangebied. Het plangebied ligt aan de oostzijde van de multifunctionele ontgronding Mastenbroek die in 2012 van start is gegaan. Ten behoeve van dat project zijn in 2008-2009 uitgebreide onderzoeken in het kader van de Flora- en faunawet en de Natuurbeschermingswet uitgevoerd.

Figuur 1.1: Ligging plangebied

1.3 Projectomschrijving

Het project betreft de sloop van een aantal opstallen op de boerenerven van Zwolsedijk 10 en 16 en de bouw van in totaal 4 à 5 woningen op deze erven. Op Zwolsedijk 12 vindt sloop en herbouw van de bestaande woning plaats. Vanwege de herinrichting wordt binnen het plangebied ook een sloot verplaatst (demping en graven nieuwe sloot).

1.4 Opbouw rapport

In hoofdstuk 2 is een overzicht gegeven van de wet- en regelgeving. In hoofdstuk 3 wordt ingegaan op de resultaten van de inventarisatie, waarna in hoofdstuk 4 de mogelijke effecten van de werkzaamheden op de natuurwaarden in het licht van de wet- en regelgeving worden beoordeeld. Hoofdstuk 5 ten slotte bevat de conclusies

2 Toetsingskader

2.1 Inleiding

De wet- en regelgeving voor natuur is in Nederland onderverdeeld in gebiedsbescherming en soortenbescherming. Gebiedsbeschermende wetgeving voorziet in bescherming van aangewezen natuurgebieden en wordt geregeld in de Natuurbeschermingswet 1998 (Nb-wet). Soortenbescherming is vastgelegd in de Flora- en faunawet (Ff-wet). Deze wet ziet toe op bescherming van soorten planten en dieren zowel binnen als buiten beschermde natuurgebieden. In de Nb-wet en de Ffwet zijn de belangrijkste bepalingen uit de Europese Vogelrichtlijn en Habitatrichtlijnen geïmplementeerd. Daarnaast zijn er ook provinciaal beschermde gebieden en soorten.

Concreet komen in de voorliggende natuurtoets de volgende beschermingskaders aan bod:

- De Natuurbeschermingswet,
- De bescherming van de EHS,
- De Flora- en faunawet.

2.2 Gebiedsbescherming: Natuurbeschermingswet

Aan de overzijde van de Zwolsedijk (oostzijde) ligt het Natura 2000 gebied Uiterwaarden Zwarte Water en Vecht (zie figuur 2.1).

Figuur 2.1 Ligging plangebied en in geel Natura 2000 gebied Uiterwaarden Zwarte Water en Vecht

De uiterwaarden Zwarte Water en Vecht betreffen het geheel aan uiterwaarden ten noorden van Zwolle waar de Overijsselse Vecht samenstroomt met het Zwarte Water. De Vecht is een regenrivier die in Duitsland ontspringt. Het gedeelte van de Vecht, dat in dit gebied is opgenomen, kronkelt sterk door het landschap. Een deel van de uiterwaarden wordt soms tot laat in het voorjaar onregelmatig overstromd. Op de met steenslag beschermde oevers van de zomerdijk

groeit vaak riet, ruigte of wilgenstruweel. De uiterwaarden bestaan uit buitendijkse graslanden, waarin strangen, kolken, rivierduinen en hakhoutbosjes voorkomen. Langs het Zwarte Water komen nattere graslanden voor. Dit gebied herbergt veel Kievitsbloemgraslanden. Daarnaast komt in het gebied een aantal hardhoutooibosjes voor. Ook komen relicten van blauwgraslanden voor. Op hoger liggende zandige ruggen en langs en op de dijken komen lokaal goed ontwikkelde glanshaverhooilanden voor. Lokaal zijn abelen-iepenbossen aanwezig.

Toetsingskader Natuurbeschermingswet

De Natuurbeschermingswet 1998 (Nbwet) biedt de juridische basis voor de bescherming van gebieden in Nederland. Internationale verplichtingen uit de Vogelrichtlijn en Habitatrichtlijn, maar ook verdragen als bijvoorbeeld het Verdrag van Ramsar (Wetlands) zijn hiermee in nationale regelgeving verankerd. De Nbwet onderscheidt twee categorieën beschermde gebieden, Natura 2000-gebieden en beschermde natuurmonumenten.

De effecten van de ingrepen worden getoetst aan de instandhoudingsdoelstellingen die gelden voor de habitattypen en soorten waarvoor de betreffende Natura 2000-gebieden zijn aangewezen. Daarbij wordt onderscheid gemaakt tussen een verslechtering van de kwaliteit van habitattypen en habitats van soorten en een significante verstoring van soorten (conform artikel 19d Nbwet).

Verslechtering kwaliteit habitats

Verslechtering van de kwaliteit van een habitat treedt op wanneer in een bepaald gebied de door dit habitat ingenomen oppervlakte afneemt, of wanneer het met de specifieke structuur en functies die voor de staat van instandhouding van de met dit habitat geassocieerde typische soorten, in dalende lijn gaat in vergelijking met de begintoestand. Onder verslechtering wordt de fysieke aantasting van een habitat verstaan.

Significante verstoring van soorten

Verstoring van soorten heeft geen directe invloed op de fysieke kenmerken van een gebied; een verstoring betreft soorten en is vaak in de tijd beperkt (lawaaï, lichtbronnen). Belangrijke parameters zijn intensiteit, de duur en de frequentie van verstoringen. Om significant te zijn moet een verstoring de staat van instandhouding van een soort beïnvloeden. Een significante verstoring treedt op wanneer uit populatiedynamische gegevens betreffende die soort in dat gebied blijkt dat de soort het gevaar loopt, in vergelijking met de begintoestand, niet langer een levensvatbare component van de natuurlijke habitat te zullen blijven.

Significantie

Voor het begrip significantie bestaat geen juridische (of ecologische) definitie. De Europese Commissie laat de interpretatie van dit begrip over aan de lidstaten. Tot op heden wordt in de jurisprudentie teruggerepen op een uitspraak van het Europese Hof van Justitie uit 2004. In het Kokkelvisserij-arrest is significantie door het Europese Hof van Justitie als volgt omschreven:

‘Een plan of project dat niet direct verband houdt met of nodig is voor het beheer van een gebied moet worden beschouwd als een plan of project dat significante gevolgen kan hebben voor het betrokken gebied, wanneer de instandhoudingsdoelstellingen daarvan in gevaar dreigen te komen.’

Ook het ministerie van EZ neemt de instandhoudingsdoelen als referentie voor het bepalen van significante effecten; *‘indien als gevolg van een ingreep de toekomstige oppervlakte habitat of leefgebied, aantal van een soort dan wel kwaliteit van een habitat lager zal worden dan zoals bedoeld in de instandhoudingsdoelstelling, dan kan sprake zijn van significante gevolgen’*.¹

¹ Regiebureau Natura 2000, Leidraad bepaling significantie, versie 27 mei 2010.

Tabel 2.1 Instandhoudingsdoelen Natura 2000-gebied Uiterwaarden Zwarte Water en Vecht

Essentietabel Natura 2000-gebied 036. Uiterwaarden Zwarte Water en Vecht

Kernopgaven

3.06	Krabbenscheer-begroeiingen	Behoud en uitbreiding van meren met krabbenscheer en fonteinkruiden H3150, in de vorm van strangen, in het bijzonder herstel van krabbenscheerbegroeiingen, ook als broedbiotoop van zwarte stern A197.
3.08	Rietmoeras	Kwaliteitsverbetering en uitbreiding rietmoeras met de daarbij behorende broedvogels (roerdomp A021, grote karekiet A298), aangevuld met noordse woelmuis *H1340.
3.09	Vochtige graslanden	Herstel glanshaver- en vossenstaartheuvelen (grote vossenstaart) H6510_B en blauwgraslanden H6410.
3.14	Droge hardhoutoebossen	Ontwikkeling droge hardhoutoebossen H91F0: groter oppervlakte en kwaliteitsverbetering.

Instandhoudingsdoelstellingen

		SVI Landelijk	Doelst. Opp.vl.	Doelst. Kwal.	Doelst. Pop.	Draagkracht aantal vogels	Draagkracht aantal paren	Kernopgaven	
Habitattypen									
H3150	Meren met krabbenscheer en fonteinkruiden	-	>	>				3.06,W	
H6120	*Stroomdalgraslanden		=	=					
H6410	Blauwgraslanden		=	=					
H6430A	Ruigten en zomen (moerasspirea)	+	=	=					
H6510A	Glanshaver- en vossenstaartheuvelen (glanshaver)		=	=					
H6510B	Glanshaver- en vossenstaartheuvelen (grote vossenstaart)	--	>	=				3.09,W	
H91F0	Droge hardhoutoebossen	--	>	>				3.14	
Habitatsoorten									
H1134	Bittervoorn	-	=	=	=				
H1149	Kleine modderkruiper	+	=	=	=				
Broedvogels									
A021	Roerdomp	--	=	=			1	3.08, W	
A119	Porseleinhoen	--	=	=			10		
A122	Kwartelkoning	-	=	=			5		
A197	Zwarte Stern	--	>	>			60	3.06,W	
A298	Grote karekiet	--	>	>			2	3.08, W	
Niet-broedvogels									
A037	Kleine Zwaan	-	=	=		4			
A041	Kolgans	+	= (<)	=		2100			
A050	Smient	+	= (<)	=		570			
A054	Pijstaart	-	=	=		20			
A056	Slobeend	+	=	=		10			
A125	Meerkoet	-	=	=		320			
A156	Grutto	--	=	=		80			

deze tabel is gebaseerd op het definitief aanwijzingsbesluit
Gebruik deze essentietabel in combinatie met de leeswijzer

Legenda

W	Kernopgave met wateropgave
U	Sense of urgency: beheeropgave
U	Sense of urgency opgave m.b.t. watercondities
SVI landelijk	Landelijke Staat van Instandhouding (-- zeer ongunstig, - matig ongunstig, + gunstig)
=	Behoudsdoelstelling
>	Verbeter- of uitbreidingsdoelstelling
=(<)	Ontwerp-aanwijzingsbesluit heeft 'ten gunste van' formulering

2.3 Gebiedsbescherming EHS

Het plangebied grenst aan de noordzijde aan de EHS. Dit betreft een bosperceel. De situering en de beheertypen zijn weergegeven in de figuren 2.2 en 2.3.

Figuur 2.2 Ligging EHS (EHS kaart Overijssel, juli 2013)

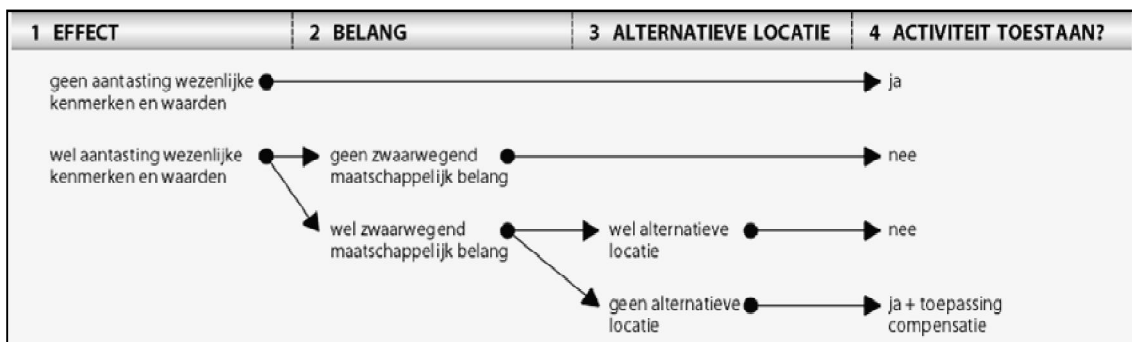

Figuur 2.3 Beheertypen EHS gebied: groen L01.04 bos-singel en bosje, grijs N05.01 moeras, bruin N17.01 vochtig hakhout en middenbos (Beheertypenkaart behorend bij Natuurbeheerplan Overijssel 2014)

Toetsingskader EHS

De Ecologische Hoofdstructuur (EHS) is op provinciaal niveau uitgewerkt tot de Provinciale Ecologische Hoofdstructuur (PEHS) met kerngebieden, natuurontwikkelingsgebieden, beheergebieden en robuuste ecologische verbindingzones. De wettelijke bescherming van de EHS is geregeld via de Provinciale verordeningen en gemeentelijke bestemmingsplannen. Het beleid voor de ecologische hoofdstructuur voor de provincie Overijssel is vastgelegd in de Omgevingsvisie Overijssel (september 2013) en de Omgevingsverordening Overijssel (2009, geconsolideerd, geldend vanaf juli 2014).

De afweging voor ingrepen in de EHS gaat volgens het “nee, tenzij-principe”. In onderstaand schema is dit stapsgewijs weergegeven. Ingrepen met een significant negatieve invloed op de wezenlijke kenmerken en waarden mogen niet plaatsvinden, tenzij er sprake is van een zwaarwegend maatschappelijk belang en indien er geen alternatieven zijn. Indien bij een ingreep schade wordt aangericht aan een EHS-gebied, dan dient dit in ieder geval gemitigeerd te worden. De resteffecten aan verlies van kwaliteit en/of oppervlakte dient te worden gecompenseerd. Daarnaast kan salderen van positieve en negatieve effecten op de EHS uitkomst bieden om projecten in de EHS te realiseren. Dit verkennend natuuronderzoek vindt plaats in het kader van een bestemmingsplanprocedure. Dit betekent dat inzicht zal worden gegeven in de ligging van EHS gebieden in de omgeving van het plangebied en als dergelijke gebieden nabij aanwezig zijn de ‘nee, tenzij, procedure’ doorlopen zal worden.

Schema: Het “nee, tenzij”-principe van het compensatiebeginsel.

2.4 Soortenbescherming: Flora- en faunawet

Ter bescherming van de Nederlandse flora en fauna is sinds 1 april 2002 de Flora- en faunawet van kracht. Deze wet is gericht op de duurzame instandhouding van soorten planten en dieren. De Flora- en faunawet vervangt o.a. de Vogelwet, de Jachtwet en de soortbescherming uit de oude Natuurbeschermingswet 1968. In de Flora- en faunawet zijn (nagenoeg) alle van nature in het wild voorkomende amfibieën, zoogdieren en vogels beschermd. Daarnaast is een beperkt aantal plantensoorten en ongewervelden beschermd. Voor soorten die vallen onder de bescherming van de Flora- en faunawet gelden de volgende verbodsbepalingen:

Artikel 8

Het is verboden planten, behorende tot een beschermde inheemse plantensoort, te plukken, te verzamelen, af te snijden, uit te steken, te vernielen, te beschadigen, te ontwortelen of op enigerlei andere wijze van hun groeiplaats te verwijderen.

Artikel 9

Het is verboden dieren, behorende tot een beschermde inheemse diersoort, te doden, te verwonden, te vangen, te bemachtigen of met het oog daarop op te sporen.

Artikel 10

Het is verboden dieren, behorende tot een beschermde inheemse diersoort, opzettelijk te verontrusten.

Artikel 11

Het is verboden nesten, holen of andere voortplantings- of vaste rust- of verblijfplaatsen van dieren, behorende tot een beschermde inheemse diersoort, te beschadigen, te vernielen, uit te halen, weg te nemen of te verstoren.

Artikel 12

Het is verboden eieren van dieren, behorende tot een beschermde inheemse diersoort, te zoeken, te rapen, uit het nest te nemen, te beschadigen of te vernielen.

Vrijstelling en ontheffing

Conform artikel 75 is het mogelijk om in bepaalde gevallen ontheffing of vrijstelling te verlenen van de verbodsbepalingen genoemd in artikelen 8 t/m 12. Sinds het vrijstellingsbesluit van 23 februari 2005 kent de Flora- en faunawet drie beschermingsniveaus, veelal aangeduid met tabel 1, tabel 2 en tabel 3. In onderstaand schema van tabel 2.1 is een overzicht van de beschermingsniveaus opgenomen.

In de quick-scan wordt getoetst welke verbodsbepalingen overtreden kunnen worden bij de uitvoering van de voorgenomen maatregelen. Afhankelijk van het beschermingsniveau van de soort zal voor de overtreding van de verbodsbepaling al dan niet een ontheffing aangevraagd moeten worden. Dit is mede afhankelijk van de mogelijkheid of er volgens een goedgekeurde gedragscode gewerkt kan worden.

Tabel 2.1: Overzicht beschermingsniveaus Flora- en faunawet

tabel 1	Algemene soorten	Wat betreft ruimtelijke ontwikkelingen, onderhoud en beheer geldt een vrijstelling. Er hoeft voor deze activiteiten geen ontheffing aangevraagd te worden.
tabel 2	Overige soorten	Wat betreft beheer en onderhoud en ruimtelijke ontwikkelingen geldt een vrijstelling, mits wordt gewerkt volgens een door de minister van LNV (thans EZ) goedgekeurde gedragscode. Is er geen gedragscode dan moet ontheffing aangevraagd worden, deze valt onder de lichte toets (geen aantasting van de duurzame instandhouding van de soort).
tabel 3	Soorten, genoemd in bijlage IV van de Habitatrichtlijn en in bijlage 1 van de AMVB	Deze soorten genieten de zwaarste bescherming. Voor ruimtelijke ontwikkeling en inrichting geldt ten aanzien van deze soorten dat er altijd een ontheffing moet worden aangevraagd waarvoor een uitgebreide toets geldt. De ontheffingsaanvraag valt onder de zware toets: 1) er is sprake van een bij de wet genoemd belang, 2) er is geen alternatief, 3) doet geen afbreuk aan de gunstige staat van instandhouding van de soort. Voor beheer en onderhoud is wel vrijstelling mogelijk indien gewerkt wordt volgens een goedgekeurde gedragscode.
	Vogels	Vogels vormen een aparte categorie. Vogels worden vooral negatief geraakt in hun broedperiode. Voor het verstoren van nesten wordt over het algemeen geen ontheffing verleend. Buiten de broedperiode betreft bescherming van vogelnesten vooral de vaste verblijfplaatsen van enkele standvogels zoals uilen, roofvogels en huismus. Vaste verblijfplaatsen van die soorten zijn jaarrond beschermd en staan op de 'Aangepaste lijst jaarrond beschermde vogelnesten' van het ministerie van EZ. Een ontheffingsaanvraag voor het aantasten van deze verblijfplaatsen zal getoetst worden aan de zware toets (als bij tabel 3).

3 Natuurwaarden

3.1 Inleiding

In dit hoofdstuk wordt een overzicht gegeven van de natuurwaarden van het projectgebied en omgeving. Daarbij wordt onderscheid gemaakt in de natuurwaarden die beschermd zijn vanuit de Flora- en faunawet en de waarden die relevant zijn in het kader van de Natuurbeschermingswet.

3.2 Werkwijze

Voor een overzicht van de huidige natuurwaarden in en nabij het plangebied is in eerste instantie een bronnenonderzoek uitgevoerd. Aanvullend heeft een veldbezoek plaatsgevonden.

Bronnenonderzoek

Het bronnenonderzoek heeft als doel een overzicht te krijgen van de beschikbare informatie met betrekking tot het voorkomen van beschermde soorten en gebieden langs de trajecten en omgeving. Hierbij is gebruik gemaakt van diverse ecologische atlanten, digitale databases (zie literatuurlijst voor een overzicht). Daarnaast is gebruik gemaakt van de onderzoeken die in 2009 in het kader van de Flora- en faunawet en Natuurbeschermingswet voor Multifunctionele Ontgronding Polder Mastenbroek zijn uitgevoerd (beide Grontmij, PN 166310, juni 2009). In deze onderzoeken is uitgebreid ingegaan op de natuurwaarden van het aan het plangebied grenzende ontgrondingsgebied.

Oriënterend veldbezoek

Naast het bronnenonderzoek is op 10 september 2014 een oriënterend veldbezoek uitgevoerd door ir. Rietje Klous, werkzaam als ecooloog bij Grontmij. Het doel van het veldbezoek is de beoordeling van het plangebied op geschiktheid voor beschermde soorten en het interpreteren van de inventarisatiegegevens uit het bronnenonderzoek. Tijdens het veldbezoek was het circa 16 °C, droog maar volledig bewolkt en er stond nauwelijks wind.

3.3 Gebiedskenmerken

Het plangebied ligt aan de westzijde van de Zwolsedijk. Aan de oostzijde van de Zwolsedijk liggen de uiterwaarden die tot het Natura 2000-gebied behoren.

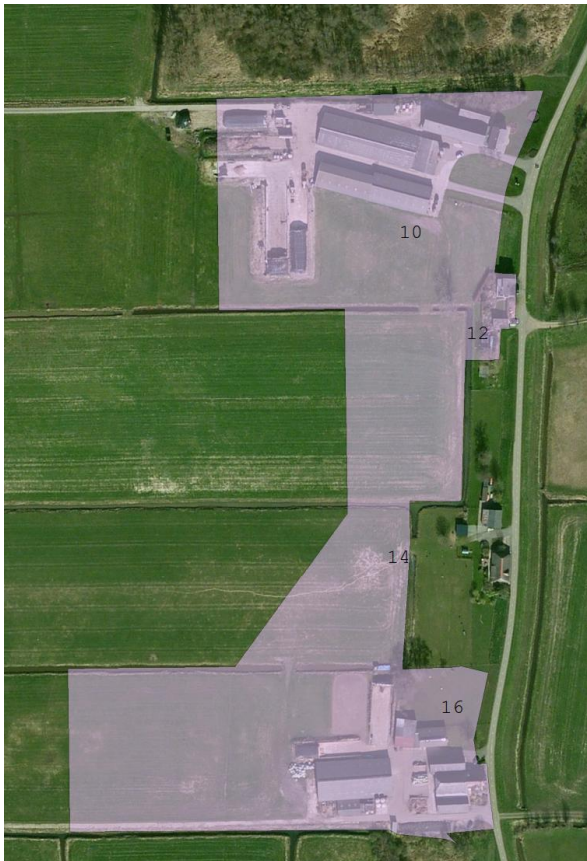
Onderstaand wordt per perceel een beschrijving gegeven. In figuur 3.1 is een foto van het plangebied opgenomen waarop ook de huisnummers staan.

Zwolsedijk 10 is een agrarisch bedrijf en bestaat uit gazon met siertuin, stukken grasland (deels met schapen) en tussen de opstallen betonverharding met strookjes ruig groen. Aan de noordzijde grenst het aan het bosperceel dat tot de EHS behoort. Aan de zuidzijde is het perceel begrensd door een smalle sloot.

Zwolsedijk 12 bestaat uit een woning met rondom tuin en een achterliggend grasland. De bij nr. 12 beschreven sloot maakt een haakse bocht en loopt door dit grasland en vormt deels de grens van het plangebied.

Zwolsedijk 14 behoort niet tot het plangebied. Achter nr. 14 ligt een grasperceel waarvan een gedeelte tot het plangebied behoort.

Zwolsedijk 16 is een agrarisch bedrijf en bestaat uit een verruigde weide aan de noordoostzijde (langs de weg), opstallen met daartussen asphalt en beton met strookjes ruig groen. Achter de opstallen (zuidwestelijk) is een grasland waar koeien in staan. Langs de toerit en haaks daar op langs de betonnen opslagplaats staan diverse. De grenssloot (ca. 2 m breed) met het noordelijk gelegen grasperceel hoort deels tot het plangebied. De sloot maakt in de hoek bij de betonnen opslag een haakse bocht en staat in verbinding met de eerder genoemde sloot.

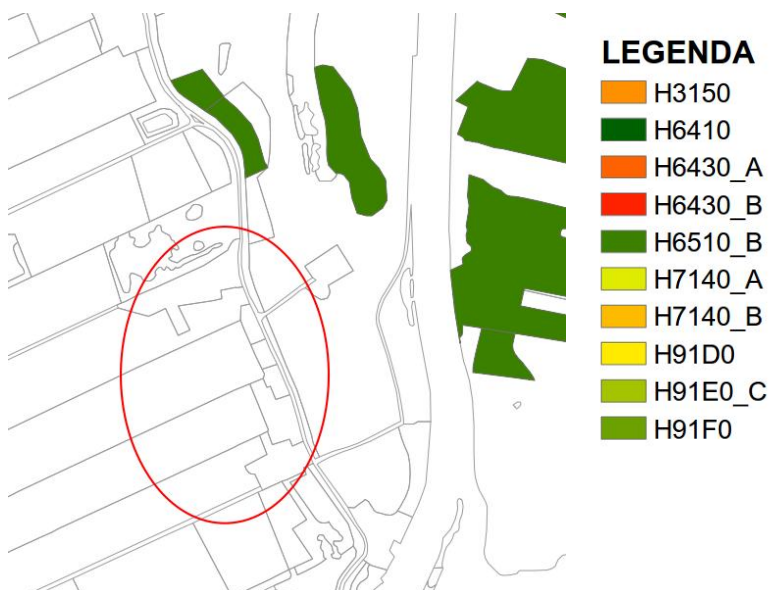

Figuur 3.1 Begrenzing plangebied met huisnummers

3.4 Kwalificerende waarden Natura 2000-gebied

3.4.1 Habitattypen

Van het gedeelte van het Natura 2000 gebied dat ter hoogte van het plangebied ligt is een uitsnede met habitattypen (op basis van de van de concept-habitattypenkaart) opgenomen in figuur 3.1. Daaruit blijkt dat op de westelijke uiterwaarden, noordoostelijk van het plangebied, delen zijn aangemerkt als habitattype Glanshaver- en vossenstaarthooilanden (H6510_B), ook wel kievitbloemhooilanden genoemd.

Figuur 3.1 Uitsnede habitattypenkaart ter hoogte plangebied (Bron Provincie Overijssel)

3.4.2 *Habitatrichtlijnsoorten*

De uiterwaarden van het Zwarte Water zijn aangewezen voor de habitatrichtlijnsoorten bittervoorn (H1134) en kleine modderkruiper (H1149). Bij onderzoek in het kader van de ontgroning (Grontmij 2009) zijn beide soorten niet aangetroffen in de westelijke uiterwaarden. Ook de provinciale vissenatlas (2002) en het werkdocument van het beheerplan (2009) geven voor dit gebied geen vondsten van bittervoorn of kleine modderkruiper. In het plangebied van de ontgroning is kleine modderkruiper wel aangetroffen (op grote afstand van plangebied van voorliggend onderzoek).

3.4.3 *Vogelrichtlijnsoorten*

Het Natura 2000-gebied is aangewezen voor een diverse broed- en niet broedvogels. Het betreft de broedvogels roerdomp, porseleinhoen, kwartelkoning, zwarte stern en grote kakiet en de niet broedvogels kleine zwaan, kolgans, smient, pijlstaart, slobbeend, meerkoet en grutto.

In het onderzoek Natuurbeschermingswet dat in het kader van de ontgroning is uitgevoerd (Grontmij, juni 2009) zijn verspreidingsgegevens opgenomen van de aangewezen broed- en niet broedvogels. Een samenvattende tabel van deze verspreidingsgegevens is opgenomen in bijlage 1. In het werkdocument van het beheerplan (2009) zijn geen recentere gegevens opgenomen.

Uit genoemd onderzoek is gebleken dat de aangewezen broedvogels niet voorkomen in het plangebied van de ontgroning. Dit plangebied, waar het plangebied van voorliggend onderzoek de bebouwde oostgrens van vormt, biedt vanwege het intensieve agrarisch beheer geen geschikt broedbiotoop. Uit dat onderzoek komt ook naar voren dat de niet-broedvogels de agrarische percelen van Polder Mastenbroek gebruiken om te foerageren. Ook de percelen die tot het plangebied van de ontgroning behoren worden in meer of mindere mate als zodanig gebruikt.

3.5 **Flora- en faunawet**

3.5.1 *Flora*

Uit de diverse bronnen zijn geen waarnemingen van beschermde flora in het plangebied bekend. Tijdens het veldbezoek op 10 september 2014 zijn geen beschermde soorten aangetroffen.

Zwolsedijk 10 bestaat uit gazon met siertuin, stukken grasland (deels met schapen) en tussen de opstallen betonverharding met strookjes groen. Dit groen is ruig met veel perzikkruid, wilgenroosje, brandnetel etc. Aan de noordzijde, overzijde weg en buiten plangebied, is een strook met riet en ruigte met onder andere witte dovenetel, distel en brandnetel. De smalle sloot aan de zuidzijde is volledig dichtgegroeid met liesgras. Er staat weinig water in de sloot en op het oppervlak is een drijfslaagje (ijzer) aanwezig. Uiterst zuidoostelijk staat een grote es (Ø circa 80 cm) met scheuren erin. Ook in de siertuin staan twee essen, deze zijn veel kleiner (Ø circa 20 cm).

Zwolsedijk 12 bestaat uit een woning met rondom tuin en een achterliggend grasland. De sloot is hier onbegroeid met steile grasbermen. Ook hier is een ijzerlaagje te zien en bruin slib.

Zwolsedijk 16 bestaat uit een verruigde weide aan de noordoostzijde (langs de weg), opstallen met daartussen asphalt en beton met strookjes groen. Achter de opstallen (zuidwestelijk) is een grasland waar koeien in staan. Tussen dit weiland en de opstallen is ook een grasgedeelte met klavers, boterbloem, paardenbloem en weegbree. Langs de toerit en haaks daar op langs de betonnen opslagplaats staan diverse bomen, waarvan drie wat grotere elzen (meerstammig, doorsnede ca. 20 cm per stam). In de groenstroken naast de verhardingen is evenals bij nr. 10 ruige begroeiing aanwezig met vooral perzikkruid en brandnetel. De grenssloot met het noordelijk gelegen grasperceel hoort deels tot het plangebied. Deze sloot is ca. 2 m breed en volledig bedekt met kroos en langs de noordoever ook liesgras. De sloot maakt in de hoek bij de betonnen opslag een haakse bocht en staat in verbinding met de eerder genoemde sloot.

3.5.2 *Zoogdieren*

Uit het onderzoek uit 2009 blijkt dat er in het plangebied van de ontgroning vooral algemeen beschermde zoogdieren voorkomen. Uit de actuele bronnen (2009-2014) blijkt dat in het plan-

gebied en omgeving waarnemingen zijn van egel, haas en mol (tabel 1 Ffwet). Tijdens het veldbezoek op 10 september 2014 zijn geen zoogdieren waargenomen. Vanwege de voorziene sloop van opstallen is vleermuisonderzoek uitgevoerd, dat in het navolgende wordt beschreven.

Vleermuizen

In 2012 is op 27 juli, 3 augustus, 24 augustus en 14 september in het plangebied een veldbezoek uitgevoerd om de aanwezigheid van vleermuizen vast te stellen. De vleermuisinventarisaties zijn uitgevoerd met een Pettersson D240x batdetector. Dit apparaat zet de ultrasone geluiden van vleermuizen om in voor mensen hoorbare tonen.

Er zijn geen verblijfplaatsen van vleermuizen aangetroffen in gebouwen of bomen in het plangebied. Wel zijn enkele foeragerende exemplaren van de laatvlieger, gewone dwergvleermuis, rosse vleermuis en ruige dwergvleermuis waargenomen. Rosse vleermuizen en ruige dwergvleermuizen foerageren op grotere hoogte in de uiterwaarden van het Zwarte Water en hebben geen directe binding met het plangebied. Een enkele keer is een foeragerende ruige dwergvleermuis en een rosse vleermuis gehoord in het bosje ten noorden van Zwolsedijk 10.

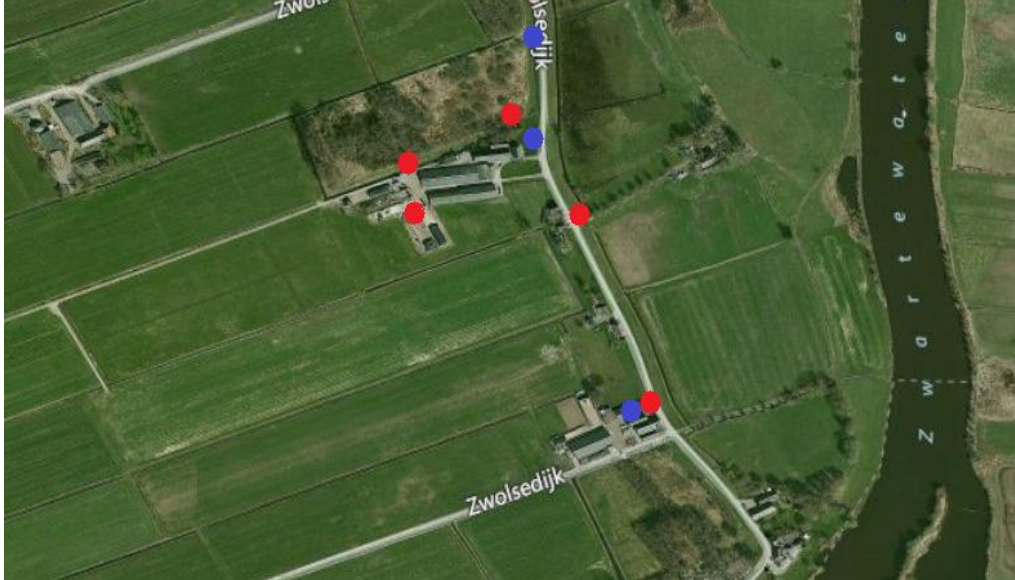
Laatvlieger en gewone dwergvleermuis gebruiken de Zwolsedijk als vliegrouete en foerageren langs erven en bosschages. Zowel op het erf van Zwolsedijk 16 als van Zwolsedijk 10 zijn enkele foeragerende gewone dwergvleermuizen en laatvliegers waargenomen. De dieren foerageren kort op het terrein om vervolgens verder te trekken. Het bosje ten noorden van Zwolsedijk 10 wordt meer structureel gebruikt als foerageergebied, vooral door de gewone dwergvleermuis.

Figuur 3.2: Waarnemingen juli-september 2012 van foeragerende vleermuizen (rood = gewone dwergvleermuis, blauw = laatvlieger, geel = rosse vleermuis en roze = ruige dwergvleermuis).

Omdat het vleermuisonderzoek niet heeft plaatsgevonden tijdens de kraamperiode (15 mei – 15 juli) is in 2013 een vervolgonderzoek uitgevoerd. Drie veldbezoeken hebben plaatsgevonden op 23 mei (avond), 19 juni (ochtend) en 11 juli 2013 (avond). Hierbij zijn in de gebouwen geen verblijfplaatsen van vleermuizen gevonden. Wel zijn enkele passerende laatvliegers langs de Zwolsedijk waargenomen. De dieren foerageren kort rond de erven en vliegen dan door. Ze zijn afkomstig uit noordelijke richting, waarschijnlijk vanuit een kraamkolonie in Hasselt.

Met name bij Zwolsedijk 10A, op het erf en boven de sloot tussen het erf en het naastgelegen bosje, zijn enkele foeragerende gewone dwergvleermuizen aangetroffen. Ook langs de Zwolsedijk ter hoogte van Zwolsedijk 16A is deze soort foeragerend aangetroffen. Er is geen sprake van essentieel foerageergebied of van vliegroutes van vleermuizen.

Figuur 3.3: Waarnemingen mei-juli 2013 van foeragerende vleermuizen (rood = gewone dwergvleermuis, blauw = laatvlieger)

3.5.3 Amfibieën en reptielen

Uit de bronnen blijkt dat in het plangebied geen zwaarder beschermde (tabel 2, 3 Ffwet) amfibieën zijn waargenomen. In het plangebied en omgeving zijn waarnemingen bekend van gewone pad, groene kikker, meerkikker en kleine watersalamander (tabel 1 Ffwet). Ook bij het veldonderzoek in het grotere plangebied van ontgroning Mastenbroek (Grontmij, juni 2009) zijn genoemde soorten en ook bruine kikker aangetroffen. Tijdens het veldbezoek op 10 september 2014 zijn geen amfibieën waargenomen.

Van reptielen zijn geen waarnemingen bekend. Gezien de biotoopkenmerken van het plangebied worden reptielen hier ook niet verwacht.

3.5.4 Vissen

In het plangebied zijn (delen van) sloten aanwezig. In 2008 is in het kader van de Natuurtoets voor de ontgroning Mastenbroek (Grontmij, juni 2009) een vissenonderzoek uitgevoerd waarbij gebruik is gemaakt van electrovissen. De bemonsteringspunten lagen minimaal 100 à 200 m westelijk van het plangebied. Op deze punten is grote modderkruiper aangetroffen, zodat niet uitgesloten kan worden dat deze soort ook in de aangrenzende sloten dicht bij en in het plangebied voorkomt. Kleine modderkruiper is bij genoemd onderzoek alleen veel westelijker aangetroffen. De sloten en slootgedeelten in het plangebied lijken ook geschikt voor grote modderkruiper (zie figuur 3.4) met uitzondering van het bredere en 'kale' deel parallel aan de Zwolsedijk.

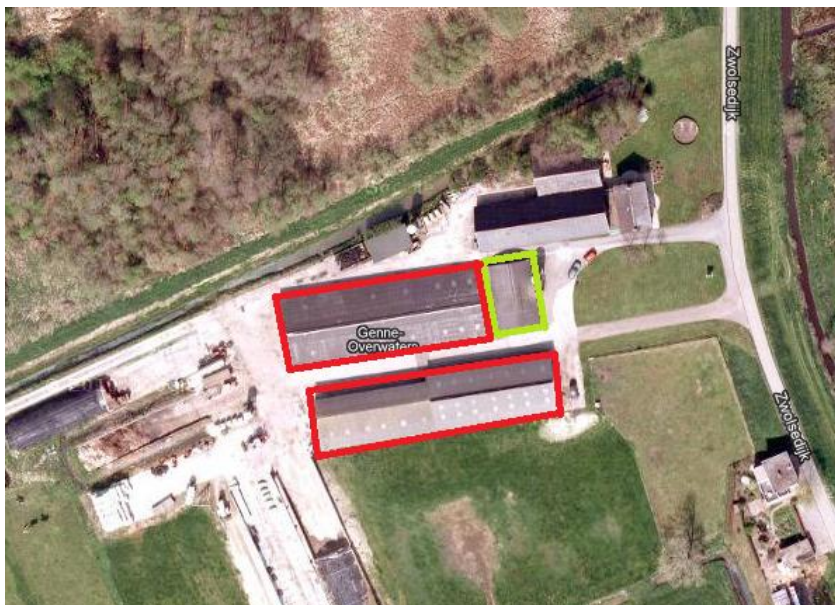

Figuur 3.4 De smalle sloot langs Zwolsedijk 10 (op achtergrond Zwolsedijk 12)

3.5.5 Vogels

Tijdens de vleermuisinventarisaties in de zomer van 2012 is tevens gekeken naar aanwezigheid van (sporen van) jaarrond beschermde vogelsoorten als huismus en uilen en naar zwaluwen. In de stallen en schuren van de boerderij aan de Zwolsedijk 10 (zie figuur 3.5) zijn broedende huismussen en boerenzwaluwen aangetroffen. In totaal zijn 8 nesten van de boerenzwaluw aangetroffen en naar schatting 20 paartjes van de huismus. Nesten van de boerenzwaluw zijn niet jaarrond beschermd, nesten van huismus wel.

In de opstallen aan de Zwolsedijk 12 en 16 zijn geen jaarrond beschermde vogelsoorten aangetroffen. Aan de gevel van de stal aan de Zwolsedijk 16 zijn wel enkele oude nesten van de huizwaluw gevonden, maar die zijn in het broedseizoen 2012 niet in gebruik geweest. Nesten van de huizwaluw zijn bovendien niet jaarrond beschermd.

Figuur 3.5: Schuren Zwolsedijk 10 waarin huismussen broeden (rood omlijnd) en waarin boerenzwaluwen broeden (groen omlijnd) (2012)

Van andere beschermde soorten als kerkuil en steenuil zijn in 2012 geen sporen gevonden, maar de inventarisaties hebben niet plaatsgevonden in het broedseizoen van deze soorten. In 2004 is door Altenburg & Wymenga een broedvogelonderzoek uitgevoerd in de omgeving van het plangebied (Heikoop, 2005 in Grontmij, onderzoek Ffwet 2009) waarbij steenuil bij de erven is aangetroffen. Daarom is in april 2014 in de juiste periode nogmaals onderzoek naar steenuil verricht. Er zijn drie veldbezoeken uitgevoerd op de avonden van 8 april, 10 april en 15 april 2014.

De gebouwen bij Zwolsedijk 10A waren inmiddels leeg, zodat de (hooi)zolders van de schuren goed geïnspecteerd konden worden. Er zijn geen sporen van steenuilen (braakballen, uitwerpselen) op de zolders aangetroffen. Wel zijn in één van de schuren enkele oude braakballen onder een kapot raampje aangetroffen. Het betreft waarschijnlijk een oude roestplek van een steenuil. Er zijn geen recente sporen van aanwezigheid van steenuilen aangetroffen. Ook bij Zwolsedijk 16A zijn geen sporen van steenuil gevonden.

Tijdens de veldbezoeken is ook geluid afgespeeld, waarbij geen respons kwam van steenuilen op het geluid. Geconcludeerd kan worden dat in de gebouwen en in de directe omgeving geen verblijfplaatsen van steenuil aanwezig zijn. Dit geldt ook voor het bosje noordelijk van Zwolsedijk 10A en het bosje rond de oude eendenkooi. Hier zijn geen nesten van steenuil gevonden en ook is hier geen respons van steenuilen op geluid.

Verder zijn de weides rondom het plangebied (westelijk) en deels ook weides behorend tot de percelen van het plangebied, aangewezen als weidevogelgebied. In 2008 is westelijk van het plangebied veldonderzoek uitgevoerd naar weidebroedvogels (Bureau de Kraanvogel). De aangetroffen weidebroedvogels bevonden zich op wat grotere afstand van de percelen die tot het plangebied behoren. Het betrof grutto, tureluur, wulp, Kievit, zomertaling en scholekster. Ook zijn knobbelzwaan, meerkoet en wilde eend destijds waargenomen.

3.5.6 *Ongewervelden*

In 2008 is in het kader van de Natuurtoets voor de ontgronding Mastenbroek (Grontmij, juni 2009) een onderzoek naar macrofauna, vooral gericht op de gestreepte waterroofkever (tabel 3 Ffwet), uitgevoerd. In en nabij het plangebied is deze niet aangetroffen.

Van vlinders zijn uit de veldonderzoeken uit 2008 naar vissen, amfibieën en macrofauna (zie voor bron betreffende paragrafen) dagpauwoog en kleine vos waargenomen. Daarnaast zijn de libellen platbuik, lantaarntje, vuurjuffer, gewone oeverlibel en variabele waterjuffer aangetroffen.

3.5.7 *Conclusie beschermde Flora en fauna*

In tabel 3.1 is een overzicht gegeven van de beschermde (en Rode Lijst) soorten die voorkomen in en nabij het plangebied.

Tabel 3.1 Overzicht beschermde soorten en soorten van de Rode Lijst in en nabij het plangebied.

Nederlandse naam	Wetenschappelijke naam	AMvB art. 75 tabel (vaste verblpl. cat. vogels)	Habitatrichtlijn bijlage II / IV	Rode lijst*
Zoogdieren				
Egel	<i>Ericeus europaeus</i>	1		
Haas	<i>Lepus europaeus</i>	1		
Mol	<i>Talpa europea</i>	1		
Gewone dwergvleermuis	<i>Pipistrellus pipistrellus</i>	3	IV	
Laatvlieger	<i>Eptesicus serotinus</i>	3	IV	
Ruige dwergvleermuis	<i>Pipistrellus nathusii</i>	3	IV	
Rosse vleermuis	<i>Nyctalus noctula</i>	3	IV	
Amfibieën en reptielen				
Kleine watersalamander	<i>Triturus vulgaris</i>	1		
Meerkikker	<i>Rana ridibunda</i>	1		
Gewone pad	<i>Bufo bufo</i>	1		
Groene kikker-groep	<i>Rana esculenta</i> 'syncklepton'	1		
Kleine watersalamander	<i>Lissotriton vulgaris</i>	1		
Vissen				
Grote modderkruiper	<i>Misgurnus fossilis</i>	3		K
Broedvogels				
alle vogels		3		
Vaste verblijfsplaatsen vogels				
Huismus	<i>Passer domesticus</i>	3		G

* G: gevoelig, K: kwetsbaar, B: bedreigd, V: verdwenen uit Nederland.

4 Effectafweging

4.1 Voorgenomen activiteiten

Onderstaand is eerst per adres weergegeven welke sloop en herinrichting gaat plaatsvinden. Vervolgens worden de daarbij behorende activiteiten opgesomd.

Zwolsedijk 10

Met uitzondering van het woonhuis worden de opstallen van dit perceel gesloopt. Op het gedeelte van het erf waar de te slopen opstallen staan, zijn twee of drie nieuwe woningen met bijbehorende ontsluiting gepland.

Figuur 4.1 Te slopen bebouwing Zwolsedijk 10

Zwolsedijk 12

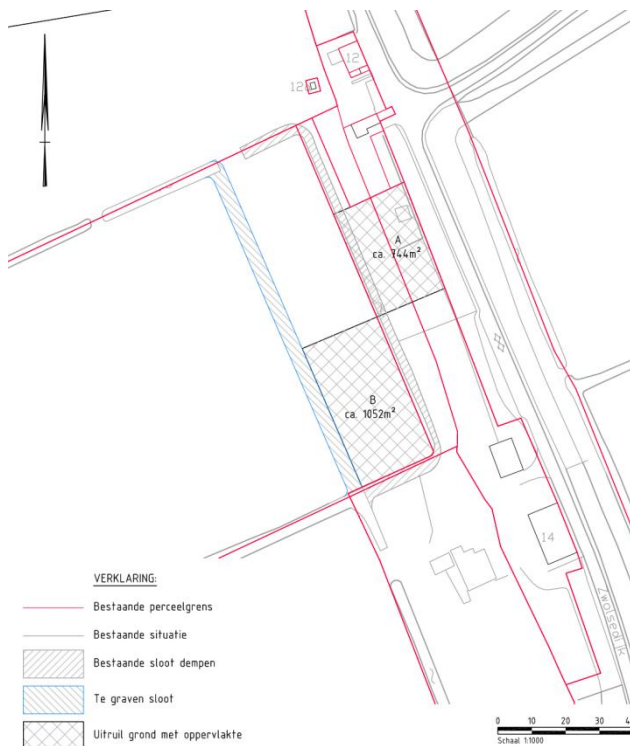
De woning aan de Zwolsedijk 12, een voormalige school, wordt gesloopt en herbouw vindt plaats op (ongeveer) dezelfde plaats. De huidige sloot wordt deels gedempt en vervangen door een nieuw te graven sloot (zie figuur 4.2).

Zwolsedijk 14

De bebouwing valt buiten het plangebied en blijft bestaan. Wel valt een deel van het achter de bebouwing aanwezige grasland binnen het plangebied.

Zwolsedijk 16

Met uitzondering van het woonhuis en de aangrenzende opstallen A en B, worden de opstallen van dit perceel gesloopt. Op het gedeelte van het erf waar de te slopen opstallen staan, zijn twee nieuwe woningen met bijbehorende ontsluiting gepland (zie figuur 4.3)

Figuur 4.2 Te dempen en te graven slootgedeeltes Zwolsedijk 12

Figuur 4.3 Te slopen bebouwing Zwolsedijk 16

De volgende activiteiten zijn voorzien:

- Sloop van opstallen;
- Grondwerkzaamheden;
- Dempen huidige sloot achter nr. 12;
- Bouwwerkzaamheden.

Uitgangspunten

Uitgangspunt bij de plannen is dat de bebouwing niet wordt onderkelderd en dat er geen bronnering wordt toegepast tijdens de bouw. Daarnaast wordt er van uitgegaan dat de nieuwbouw plaatsvindt op bestaande funderingen en dat er geen bomen worden gekapt.

4.2 Effecten en afbakening beoordeling

In het algemeen kunnen als gevolg van ruimtelijke activiteiten de volgende verstoringsfactoren optreden:

- vernietiging van standplaats, leefgebied of vaste verblijfplaatsen van soorten,
- verstoring: als gevolg van uitvoeringswerkzaamheden of gebruik (toename geluid, licht, optische verstoring door beweging),
- mechanische effecten (bijvoorbeeld door betreding),
- versnippering en barrièrewerking (migratie van soorten wordt bemoeilijkt, waardoor populaties worden geïsoleerd),
- verdroging of vernatting (door veranderingen in de hydrologische situatie),
- verzuring en vermisting (bijvoorbeeld door stikstofdepositie of uitspoeling van fosfaat en nitraat),
- verontreiniging (bijvoorbeeld door uitspoeling van toxische stoffen of inlaat van vervuild water).

Op de effectenindicator van het Ministerie van EZ wordt voor de kwalificerende waarden van het Natura 2000-gebied aangegeven wat de mate van gevoeligheid voor de verschillende verstoringsfactoren is (zie bijlage 2).

Afbakening beoordeling

Op basis van de in paragraaf 4.1 aangegeven werkzaamheden en uitgangspunten kan aangegeven worden dat een effect als verontreiniging niet aan de orde is. Ook hydrologische effecten worden niet verwacht, aangezien er niet onderkelderd wordt en geen bronnering noodzakelijk is tijdens de bouw.

Met betrekking tot de plannen zijn de overige verstoringsfactoren mogelijk relevant. Deze worden meegenomen in de afweging.

4.3 Afweging Natuurbeschermingswet

Bij de afweging in het kader van de Natuurbeschermingswet staat de vraag centraal in hoeverre de voorgenomen maatregelen kunnen leiden tot een aantasting van de natuurlijke kenmerken van het Natura 2000-gebied Uiterwaarden Zwartewater en Vecht. Daarvan is sprake indien door de herinrichting van het plangebied de *kwaliteit van habitats verslechtert*, dan wel er een *significante verstoring van soorten* optreedt.

Dit kan worden beoordeeld aan de hand van de vragen in hoeverre de voorgenomen werkzaamheden kunnen leiden tot:

- een achteruitgang in de kwantiteit van het leefgebied (areaalverlies),
- een achteruitgang in de kwaliteit van het leefgebied (fysisch/chemisch, mechanisch en verstoring),
- een achteruitgang in de ruimtelijke samenhang (barrièrewerking en versnippering).

Het gaat hierbij om de gevolgen voor de habitats en soorten waarvoor het Natura 2000-gebied is aangewezen.

Verslechtering habitattypen:

- Kwantiteit van het leefgebied: omdat het plangebied en bijbehorende werkzaamheden buiten Natura 2000-gebied plaatsvinden gaat geen areaal habitatype verloren.
- Kwaliteit leefgebied:
 - Fysisch chemische effecten als verontreiniging verdroging en vernatting zijn, gelet op de uitgangspunten niet te verwachten. Zoals hierboven aangegeven worden activiteiten verricht die een verandering in de hydrologie teweegbrengen. Verdroging / vernatting van habitattypen is derhalve niet aan de orde;
 - Eventuele effecten in de zin van verzuring /vermisting zijn niet te verwachten. Als gevolg van de beoogde ontwikkeling zal agrarische bedrijvigheid beëindigd worden hetgeen zal leiden tot een afname van de stikstofuitstoot. Een tijdelijke emissie vanuit bouwverkeer zal geen merkbare invloed hebben op de kwaliteit van de habitattypen en zeker niet leiden tot significant negatieve effecten;

- Ruimtelijke samenhang: Vanuit de plannen worden geen effecten op de habitattypen verwacht in de zin van verslechtering van de ruimtelijke samenhang. Verspreiding van zaden door water, vogels, insecten en zoogdieren wordt niet gehinderd door de beoogde ontwikkeling.

Significante verstoring van soorten:

Habitatrichtlijnsoorten

- Kwantiteit, kwaliteit leefgebied en ruimtelijke samenhang: de herinrichting van het plangebied heeft geen invloed op het leefgebied van bittervoorn en kleine modderkruiper in de Uiterwaarden Zwarte Water. Verdroging/vernatting ten gevolge van de herinrichting is niet aan de orde. Ook is geen verbinding tussen de sloten in het plangebied en die in de uiterwaarden.

Broedvogels

- Kwantiteit leefgebied. Het plangebied biedt geen geschikt biotoop voor de aangewezen broedvogelsoorten. Herinrichting van het plangebied leidt dan ook niet tot achteruitgang in kwantiteit van leefgebied;
- Kwaliteit leefgebied.
 - Zoals eerder aangegeven leiden de werkzaamheden niet tot hydrologische effecten in de uiterwaarden.
 - Verstoring door geluid, licht en optische verstoring tijdens de werkzaamheden en in de permanente fase, wordt door de afstand tot de uiterwaarden en de aanwezigheid van de dijk niet of nauwelijks verwacht. Uit de eerder genoemde verspreidingsgegevens (zie bijlage 1) van broedvogels blijkt dat deze niet in de westelijke uiterwaarden zijn aangetroffen.
Het gebruik van het plangebied verandert niet wezenlijk (van wonen en agrarisch naar wonen met meer woningen)
- Ruimtelijke samenhang. De aangewezen broedvogels hebben geen broedbiotoop in het plangebied. De herinrichting van het plangebied zal geen negatieve invloed hebben op de ruimtelijke samenhang binnen het Natura 2000-gebied noch tussen Natura 2000-gebied en omgeving.

Niet- broedvogels

- Kwantiteit leefgebied. Uit de eerder genoemde verspreidingsgegevens (zie bijlage 1) blijkt dat de niet-broedvogels kleine zwaan, kolgans en smient maken gebruik van het ontgroninggebied westelijk van het plangebied. Het thans te toetsen plangebied met bebouwing en erven heeft geen aandeel in dit potentieel foerageergebied, zodat geen sprake van achteruitgang in kwantiteit van leefgebied .
- Kwaliteit leefgebied.
 - Zoals eerder aangegeven leiden de werkzaamheden niet tot hydrologische effecten in de uiterwaarden.
 - Verstoring door geluid, licht en optische verstoring tijdens de werkzaamheden en in de permanente fase, wordt door de afstand tot de uiterwaarden en de aanwezigheid van de dijk niet of nauwelijks verwacht
Het gebruik van het plangebied verandert niet wezenlijk (van wonen en agrarisch naar wonen met meer woningen).
- Ruimtelijke samenhang. De aangewezen niet-broedvogels maken geen gebruik van het plangebied. De herinrichting van het plangebied zal daarom geen negatieve invloed hebben op de ruimtelijke samenhang binnen het Natura 2000-gebied noch tussen Natura 2000-gebied en omgeving.

Cumulatie

Op de kwalificerende waarden in de directe nabijheid van het projectgebied zijn er geen effecten te verwachten van de voorgenomen werkzaamheden. In die zin is van cumulatie van andere plannen of projecten geen sprake.

Conclusie Nb-wet

Uit de afweging blijkt dat er vanuit de voorgenomen plannen geen effecten te verwachten zijn op de instandhoudingsdoelen van het Natura 2000-gebied. De voorgenomen plannen leiden niet tot een verslechtering van de kwaliteit van habitats, noch tot een significante verstoring van soorten.

4.4 Afweging EHS-beleid

De bescherming van de Ecologische Hoofdstructuur richt zich op de wezenlijke kenmerken en waarden. Een doorzicht wat onder wezenlijke kenmerken en waarden wordt verstaan is af te leiden uit de Structuurvisie Infrastructuur en Ruimte en de AMvB-Ruimte. De wezenlijke kenmerken en waarden betreffen 'voor gebieden met een agrarische bestemming de aanwezige natuurwaarden en voor gebieden met een andere bestemming de aanwezige en potentiële natuurwaarden, gebaseerd op de mede in het licht van de internationale biodiversiteitsdoelstellingen beoogde beheertypen voor het gebied en de daarvoor vereiste bodem- en watercondities'

De verstoringseffecten die ten gevolge van de herinrichting van het plangebied een rol kunnen spelen worden hieronder besproken.

Zoals eerder aangegeven zullen geen hydrologische effecten door de bouwwerkzaamheden optreden omdat niet uitgegaan wordt van onderkeldering en noodzaak van bronnering. Dit betekent dat ook op het aangrenzende EHS-gebied geen hydrologische effecten zullen optreden.

Mogelijke verstoring van broedende vogels door licht/geluid/optisch ten gevolge van de bouwwerkzaamheden kunnen worden voorkomen door buiten het broedseizoen te werken. Als dat niet mogelijk is dan dient verstoring van broedende vogels ter plaatse van het bosperceel worden voorkomen te worden door aanpassing van werkwijze.

Ook is verstoring ten gevolge van veranderd gebruik wordt niet verwacht. Het nieuwe gebruik van de percelen die tot het plangebied behoren, is niet wezenlijk anders dan het huidige gebruik (wonen en agrarisch wordt wonen met meer woningen). Er moet wel gezorgd worden dat geen recreatief gebruik door bewoners van het bosperceel zal gaan plaatsvinden.

Conclusie EHS

Vanuit de plannen worden geen negatieve effecten verwacht. Een toetsing aan het nee, tenzij principe is niet aan de orde.

4.5 Afweging Flora- en faunawet*4.5.1 Inleiding*

Bij de bespreking van de effecten in het kader van de Flora- en faunawet staan de vragen centraal in hoeverre de werkzaamheden kunnen leiden tot:

- de dood of verwonding van voorkomende beschermde dieren (art. 9 Ffwet),
- de opzettelijke verontrusting van beschermde dieren (art.10 Ffwet),
- de aantasting van vaste verblijfsplaatsen van beschermde dieren (art. 11 Ffwet).

Als één of meer van deze situaties aan de orde is, dan moet gekeken worden of het mogelijk is om die effecten te vermijden, dan wel te minimaliseren en of er (nog) ontheffing nodig is in het kader van de Flora- en faunawet.

In het geval er conform een goedgekeurde gedragscode gewerkt kan worden hoeft voor de zwaardere beschermde soorten van tabel 2 geen ontheffing aangevraagd te worden. Voor strikt beschermde soorten van tabel 3 moet wat betreft ruimtelijke ontwikkelingen ontheffing aangevraagd moeten worden. Toetsingscriteria zijn dan: geen alternatief, een bij wet genoemd belang en de gunstige staat van instandhouding mag niet in het geding komen.

Voor de algemeen beschermde soorten van tabel 1 van de Ffwet geldt een algehele vrijstelling bij werkzaamheden die getypeerd kunnen worden als ruimtelijke inrichting. Vanwege de zorgplicht (art. 2 Ffwet) dient echter ook met deze soorten rekening gehouden te worden bij de uitvoering van de werkzaamheden.

De afweging Flora- en faunawet wordt in onderstaande per soortgroep uitgevoerd.

4.5.2 Flora

Door de herinrichting van het plangebied kunnen groeiplaatsen van planten verloren gaan. Uit de inventarisatie komt echter naar voren dat er in het plangebied geen groeiplaatsen van beschermde soorten zijn aangetroffen of zijn te verwachten. Toetsing is niet aan de orde.

4.5.3 Fauna

Zoogdieren (vleermuizen)

In het plangebied zijn geen verblijfplaatsen van vleermuizen aangetroffen. Wel zijn enkele foeragerende vleermuizen waargenomen. Van essentieel foerageergebied in de zin van de Ffwet is echter geen sprake. De voorgenomen herinrichting van het plangebied zal dan ook niet leiden tot negatieve effecten op deze soortgroep. Als de sloop van de opstallen pas over langere tijd gaat plaatsvinden, zal vooraf wederom gecontroleerd moeten worden of geen verblijfplaatsen aanwezig zijn in de opstallen (de houdbaarheid van de onderzoeksgegevens is 3 jaar).

Op de in het plangebied voorkomende of passerende algemeen beschermde (grondgebonden) zoogdieren kunnen effecten optreden in de zin van verstoring tijdens de aanleg of verlies van verblijfsplaatsen. Omdat het om algemeen beschermde soorten gaat is ontheffing is niet nodig. Wel zal een zorgvuldige werkwijze moeten worden toegepast om effecten te minimaliseren.

Amfibieën en reptielen

In het plangebied zijn geen zwaarder beschermde amfibieën aangetroffen. Reptielen zijn eveneens niet aangetroffen en worden op basis van de biotoopkenmerken ook niet verwacht. Op de in het plangebied voorkomende of passerende algemeen beschermde amfibieën kunnen effecten optreden in de zin van verstoring of verlies van verblijfsplaatsen tijdens de aanleg. Omdat het om algemeen beschermde soorten gaat is ontheffing is niet nodig. Wel zal een zorgvuldige werkwijze moeten worden toegepast om effecten te minimaliseren.

Vissen

Grote modderkruier is op circa 100 à 200 m westelijk van het plangebied aangetroffen en kleine modderkruiper op veel grotere afstand in westelijke richting. Niet uitgesloten kan worden dat grote modderkruiper in de sloten in het plangebied voorkomt. Door het dempen gaat mogelijk tijdelijk een deel van het leefgebied verloren. Met toepassing van mitigerende maatregelen en een voldoende zorgvuldige werkwijze bij de uitvoering hoeft dit niet te leiden tot aantasting van vaste rust- en verblijfplaatsen in de zin van art. 11 Ffwet. Parallel aan de te dempen watergang wordt een nieuw tracé gegraven dat na enige tijd vervangend leefgebied kan vormen. In het kader van de ontgroning Mastenbroek is in 2011 voor kleine en grote modderkruiper en bittervoorn ontheffing aangevraagd. Op grond van de in deze aanvraag aangegeven mitigerende en compenserende maatregelen is een beschikking in de vorm van een positieve afwijzing afgegeven. Wanneer deze zorgvuldige werkwijze ook hier wordt toegepast is (aanvullende) ontheffing in feite niet nodig.

Vogels

Voor de vogels geldt dat de werkzaamheden ten behoeve van de herinrichting bij voorkeur buiten het broedseizoen dienen plaats te vinden. Dat geldt met name als in de directe omgeving van broedplaatsen gewerkt wordt.

Ter plaatse van Zwolsedijk 10 zijn in twee stallen broedende huismussen aangetroffen en in één schuur of stal broedende boerenzwaluwen. In de bebouwing van de overige adressen zijn geen nesten van jaarrond beschermde vogelsoorten aangetroffen. Steenuil is evenmin aangetroffen.

De nesten van huismussen zijn het gehele jaar beschermd en vallen onder categorie 2: nesten van koloniebroeders die elk broedseizoen op dezelfde plaats broeden en die daarin zeer honkvast zijn of afhankelijk van bebouwing of biotoop. De (fysieke) voorwaarden zijn vaak zeer specifiek en limitatief beschikbaar. Sloop van de opstallen waar deze verblijfplaatsen van huismus

aanwezig zijn leidt tot strijdigheid waarvoor ontheffing van de Flora- en fauna vereist is. Wanneer conform de soortenstandaard huismus een mitigatieplan wordt opgesteld, waarin wordt voorzien in tijdige en afdoende vervangende nestplaatsen wordt ontheffing (of goedkeuring van de mitigatie) haalbaar geacht.

Voor boerenzwaluw geldt dat de nesten niet jaarrond beschermd zijn. Ze vallen onder categorie 5 en dat zijn nesten van vogels die weliswaar vaak terugkeren naar de plaats waar zij het jaar daarvoor hebben gebroed of de directe omgeving daarvan, maar die wel voldoende flexibiliteit bezitten om, om als de broedplaats verloren is gegaan, zich elders te vestigen. Als buiten het broedseizoen gewerkt wordt kan strijdigheid met de Ffwet worden voorkomen.

Ongewervelden

Er zijn van de ongewervelden geen beschermde soorten aangetroffen. Toetsing is niet aan de orde.

5 Conclusies

Op basis van de uitgevoerde verkennende natuurtoets wordt het volgende geconcludeerd:

Natuurbeschermingswet

Het Natura 2000-gebied Uiterwaarden Zwartewater en Vecht grenst, gescheiden door de Zwolsedijk, aan het plangebied.

Uit de afweging blijkt dat er vanuit de voorgenomen plannen geen effecten te verwachten zijn op de instandhoudingsdoelen van het Natura 2000-gebied. De voorgenomen plannen leiden niet tot een verslechtering van de kwaliteit van habitats, noch tot een significante verstoring van soorten.

Van een aantasting van de natuurlijke kenmerken van het Natura 2000-gebied is geen sprake. De voortoets dient ter verificatie voorgelegd te worden aan het bevoegd gezag, provincie Overijssel.

Ecologische Hoofdstructuur

Als conclusie van de afweging in het kader van de EHS kan aangegeven worden dat de voorgenomen herinrichting van het plangebied niet zal leiden tot significant negatieve effecten op de wezenlijke kenmerken en waarden van de EHS. Een toetsing aan het nee, tenzij principe is niet aan de orde.

Flora- en faunawet

- Uit de toetsing komt naar voren dat er voor de voorgenomen activiteiten voor huismus ontheffing (dan wel goedgekeurde mitigatie) van de Flora- en faunawet noodzakelijk is.
- Voor grote modderkruiper kan strijdigheid met de FFwet in de uitvoeringsfase voorkomen worden door te werken op basis van een werkprotocol geënt op het ecologisch werkprotocol zoals dat ook voor de ontgroning grenzend aan het plangebied wordt gebruikt. Aanbevolen wordt om deze maatregelen ter verificatie mee te nemen in de ontheffingsaanvraag voor huismus;
- Er zijn geen vaste verblijfsplaatsen van vleermuizen in de te slopen opstallen aanwezig. In dien sloop na juli 2016 gaat plaatsvinden is vanwege de beperkte geldigheid van gegevens (3 jaar) herhaling van onderzoek nodig.

In tabel 5.1 worden de conclusies van de toetsing aan de Flora- en faunawet samengevat weergegeven.

Tabel 5.1 Samenvatting toetsing Flora- en faunawet

soort	beschermingsniveau / tabel Ff-wet	mogelijk effect	mitigatie	ontheffing nodig?
huismus	Strikt /1	vernietiging verblijfplaats	Vervangende nestplaatsen	Ja
grondgebonden kleine zoogdieren	algemeen / 1	verstoring en aantasting verblijfsplaatsen	zorgvuldige werkwijze (schouwen, maaien en buiten overwinteringsperiode)	nee
algemeen beschermde amfibieën	algemeen / 1	verstoring en aantasting verblijfsplaatsen	zorgvuldige werkwijze (werken buiten overwinteringsperiode)	nee
broedvogels	strikt / 3	verstoring	buiten broedseizoen werken/aanpassen werkwijze of vestiging voorkomen	nee
Grote modderkruiper	strikt / 3	verstoring en aantasting verblijfsplaatsen	Ecologisch werkprotocol ontgroning	Aansluiten bij bestaande (2011) en meenemen bij huismus

Bronnen

Soortenstandaard Huismus, maart 2014

Multifunctionele Ontgronding Mastenbroek, onderzoek in het kader van de Flora- en faunawet, Grontmij 166310, november 2008

Multifunctionele Ontgronding Mastenbroek, onderzoek Natuurbeschermingswet, Grontmij 166310, november 2008

Werkdocument beheerplan Natura 2000 Uiterwaarden Zwarte water en Vecht, Provincie Overijssel, juli 2009

Overige bronnen:

Telmee.nl

Waarneming.nl

Ravon.nl

Bijlage 1

Verspreiding habitattypen en soorten

Tabel 1 Verspreiding habitattypen en soorten en relatie met plangebied ontgronding Mastenbroek .

Type en soort	Voorkomen	Relatie met plangebied ontgronding
Habitattypen		
Meren met krabbenscheer en fonteinkruiden	Lokaal aan oostrand oostelijke uiterwaarden	Nvt
Ruigten en zomen	Zeer lokaal oeverlanden Vecht ter hoogte van kolk prins van Wijngaarden	Nvt
Glanshaver en Vossenstaarthooilanden; Subtype Grote vossenstaart	Oostelijke uiterwaarden, Buitenlanden Langenholte	Mogelijk indirect effect via hydrologische relaties, vooral ten aanzien van lokale groeiplaatsen kievitsbloem in westelijke uiterwaarden
Droge hardhoutoebossen	Lokaal oostrand oostelijke uiterwaarden en zijkolk Huis den Doorn	Nvt
Habitatrichtlijnsoorten		
Bittervoorn	Polder Mastenbroek	Niet in plangebied aangetroffen
Kleine modderkruiper	Polder Mastenbroek	In bermsloot provinciale weg N331
Broedvogels		
Roerdomp	(Riet)moerassen, oostoever, Buitenlanden Langenholte, Jutjesriet	Niet te verwachten: plangebied biedt geen geschikt broed- en foerageergebied, ook niet in westelijke uiterwaarden
Porseleinhoen	Moerassen oostoever, Veldiger buitenland	Niet te verwachten: plangebied biedt geen geschikt broed- en foerageergebied. Ook niet gesignaleerd in westelijke uiterwaarden
Kwartelkoning	Schrale graslanden uiterwaarden (Buitenlanden Langenholte/ Jutjesriet)	Geen, broedbiotoop niet aanwezig in plangebied, soort niet aangetroffen in westelijke uiterwaarden
Zwarte stern	Kolken langs het zwarte water ten noorden van Hasselt en Molenstreng bij Jutjesriet	Niet te verwachten: plangebied en omgeving biedt geen geschikt broed- en foerageergebied
Grote karekiet	Rietmoerassen oostoever, Genninger buitenland, Veldiger buitenland, Jutjesriet	Niet te verwachten: plangebied biedt geen geschikt biotoop
Purperreiger*	Broedt in de Wieden en Zwarte Meer, foerageert in Polder Mastenbroek	Niet te verwachten, plangebied ligt ca 15 km van broedgebied, sloten weinig soortenrijk en verstoringsdruk hoog
Niet-broedvogels		
Kleine zwaan	Slaapplaats: uiterwaarden en zandwinplassen in de polder. Foerageergebied: polder Mastenbroek, Staphorsterveld, Haerster- en Gennigerbroek	Foerageert in graslanden in omgeving Zwarte Water, ook in plangebied
Kolgans	Slaapplaats: uiterwaarden en zandplas in Jutjesriet. Foerageergebied: polder en Jutjesriet	Foerageert in graslanden in omgeving Zwarte Water, ook in omgeving plangebied
Smient	Jutjesriet, uiterwaarden en zandwinplassen in de polder (slaapplaatsen)	Foerageert in graslanden in omgeving Zwarte Water, ook in omgeving plangebied
Pijlstaart	Uiterwaarden: Buitenlanden Langenholte en Veldiger buitenland	Niet te verwachten
Slobeend	Uiterwaarden: Buitenlanden Langenholte en Veldiger buitenland	Niet te verwachten
Meerkoet	Verspreid in uiterwaarden en zandwinplassen in polder	Niet te verwachten
Grutto	Veldiger buitenland	Niet te verwachten
Aalscholver**	Slaapplaats in Noorderkolk, foerageert bij Genne	Niet

* Aangewezen voor Natura 2000-gebieden De Wieden en Zwarte Meer, en ** voor Uiterwaarden IJssel.

Bijlage 2

Effectenindicator

Storingsfactor	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	
Meren met krabbenscheer en fonteinkruiden	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
*Stroomdalgraslanden	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
Blauwgraslanden	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
Ruigten en zomen	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
Glanshaver- en vossenstaarthooilanden	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
Droge hardhoutoibossen	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
Bittervoorn	■	■	■	■	...	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
Kleine modderkruiper	■	■	■	■	...	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
Grote karekiet (broedvogel)	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
Grutto (niet-broedvogel)	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
Kleine Zwaan (niet-broedvogel)	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
Kolgans (niet-broedvogel)	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
Kwartelkoning (broedvogel)	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
Meerkoet (niet-broedvogel)	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
Pijlstaart (niet-broedvogel)	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
Porseleinhoen (broedvogel)	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
Roerdomp (broedvogel)	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
Slobeend (niet-broedvogel)	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
Smient (niet-broedvogel)	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
Zwarte Stern (broedvogel)	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■

- zeer gevoelig
- gevoelig
- niet gevoelig
- n.v.t.
- ... onbekend